

VRAAG 1

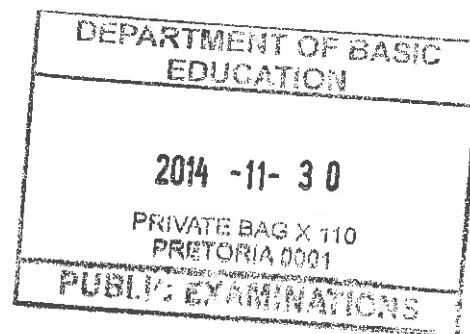
- 1.1.1 D✓ *Onthou, maklik* (V p 182, S p 201) (1)
 1.1.2 C✓ *Verstaan, maklik* (V p 174, S p 193) (1)
 1.1.3 B✓ *Onthou, maklik* (V p 71, S p 77) (1)
 1.1.4 D✓ *Onthou, maklik* (V p 83, S p 98) (1)
 1.1.5 D✓ *Onthou, matig* (V p 79, S p 73) (1)
 1.1.6 B✓ *Verstaan, maklik* (V p 84, S p 100) (1)
 1.1.7 A✓ *Toepassing, matig* (V p 74, S p 184-185) (1)
 1.1.8 B✓ *Toepassing, maklik* (V p 49, S p 48-49) (1)
 1.1.9 B✓ *Toepassing, matig* (Graad 11) (1)
 1.1.10 A✓ *Onthou, maklik* (V p 125, S p 142) (1)
 1.1.11 A✓ *Onthou, maklik* (V p 126, S p 146) (1)
 1.1.12 C✓ *Onthou, maklik* (V p 133, S p 155) (1)
 1.1.13 D✓ *Verstaan, maklik* (V p 127, S p 145) (1)
 1.1.14 C/D✓ *Verstaan, matig* (V p 122, S p 140) (1)
 1.1.15 D✓ *Onthou, maklik* (V p 36, S p 35) (1)
 1.1.16 A✓ *Onthou, maklik* (V p 16, S p 15) (1)
 1.1.17 A✓ *Verstaan, matig* (V p 15, S p 21) (1)
 1.1.18 C✓ *Verstaan, matig* (V p 11, S p 35) (1)
 1.1.19 D✓ *Verstaan, matig* (V p 20, S p 24) (1)
 1.1.20 B✓ *Verstaan, matig* (V p 30, S p 30) (1)
- 1.2.1 ekovriendelik✓ (V p 61, S p 66) (1)
 1.2.2 lae✓ (V p 62, S p 68) (1)
 1.2.3 vlooiemarkte✓ (V p 64, S p 72) (1)
 1.2.4 hernubare✓ (V p 61, S p 67) (1)

Onthou, maklik

- 1.3.1 hipoglukemie/lae bloed glukose/diabetes✓ (NIE NET LAE BLOED) (S p 79) (1)
 1.3.2 anorexia (nervosa)✓ (V p 82, S p 94) (1)
 1.3.3 arteriosklerose/koronêre hartsiekies✓ (V p 74, S p 83) (1)
 1.3.4 (voedsel-) allergie✓ (V p 79, S p 92) (1)
 1.3.5 bulimia✓ (V p 82, S p 95) (1)
 1.3.6 Celiac se siekte/glutenintoleransie/glutensensitiewe enteropatie✓ (V p 80, S p 93-94) (1)

Onthou, matig

- 1.4.1 D✓ (1)
 1.4.2 F✓ (1)
 1.4.3 B✓ (1)
 1.4.4 G✓ (1)
 1.4.5 C✓ (1)

Verstaan, matig (V p 163 – 164, S p 180-183)

- 1.5 B✓
 C✓
 E✓
 F✓
 J✓ (in enige volgorde)

Verstaan, matig (V p 11, S p 10-12)

Kopiereg voorbehou

Handwritten signatures and initials are present, along with the text "Blaai om asseblief" (Turn the page please).

(5)
[40]

WDP

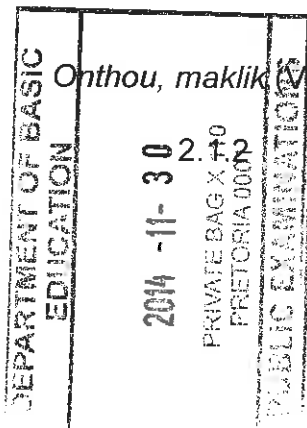
8

VRAAG 2: DIE VERBRUIKER

2.1 2.1.1 Definieer Grysgoedere

- Grysgoedere is goedere wat in die land ingevoer is ✓ deur nie-amptelike/ongemagtig verspreidingskanale. ✓
- Grysgoedere is items wat 'n vervaardiger nie in 'n spesifieke land verkoop wil hê nie ✓, maar wat daar beland deur nie-amptelike verspreidingskanale. ✓
- Grysgoedere is nie onwettig nie/hulle word wettiglik ingevoer ✓ en belasting word daarop betaal maar hulle word nie deur goedgekeurde besighede verkoop nie. ✓ (Enige 2)

(2)

Onthou, maklik (V p 158, S p 176)

Definieer Swendelary

- 'n Swendelskema is 'n oneerlike skema. ✓ Dit sluit gewoonlik 'n niksvermoedende verbruiker in wat op 'n oneerlike manier oorreed word om 'n buitensporige prys te betaal vir die goedere of dienste wat aangebied word. ✓ In menige gevalle, is daar nie werklike goedere of diens wat aangebied word nie. ✓
- Swendelskemas is valse/bedrog besigheidsooreenkomste ✓ wat dikwels gekoppel word aan georganiseerde misdaad ✓

(Enige 2)

(2)

Onthou, maklik (V p 161, S p 176)

2.2 Noem DRIE voordele van sonenergie.

- Sonenergie is skoon, veroorsaak nie besoedeling nie/eko-vriendelik. ✓
- Dit is 'n hernubare energie. ✓
- Kan goed funksioneer in bykans enige klimaat. ✓
- Nadat aanvanklike belegging terugbetaal is, kos die energie byna niks nie. ✓
- Geen geraasbesoedeling nie. ✓
- Vervaardigers bied vrywarings van 20 jaar op hul produk. ✓
- Die staat gee aansprings om installasiekoste te verminder. ✓
- Sonenergie verwarmers gebruik die son om water te verhit, ✓ wat die behoefte aan elektrisiteit/gas verminder. ✓
- Sonenergie verwarmers verhit water selfs as daar 'n kragonderbreking is. ✓

(Enige 3)

(3)

Onthou, maklik (V p 191, S p 170)

2.3 2.3.1 Noem die Wet waaraan wettige stokvels moet voldoen om regverdigte besigheidspraktyke te verseker.

- Nasionale Kredietwet ✓

Onthou, maklik (V p 161 p, S p 178)

(1)

2.3.2 Haal 'n sin aan uit die uit die scenario wat aandui dat hierdie stokvel wettig is.

- '... waarin alle lede weet hoe die geld belê is.' ✓

Verstaan, matig (V p 161, S p 178)

(1)

2.3.3

Verduidelik hoe lidmaatskap aan die stokvel vir Lindy bevoordeel het toe sy haar yskas gekoop het.

- Lindy het subskripsie betaal/bygedra✓ om 'n deurlopende poel geid tot stand te bring/Die stokvel het haar forseer om te spaar toe sy geld verdien het.✓
- Sy het in die winste/rente van die stokvelklub gedeel.✓
- Sy kon geld ontvang toe sy dit nodig gehad het/vir 'n noodgeval.✓
- Die stokvelgeld het dit moontlik gemaak dat sy kontant vir die yskas kon betaal.✓
- Daar was geen ekstra koste/rente✓ nie omdat sy kontant betaal het.
- Sy kon moontlik vir 'n kontantafslag vra✓, wat die yskas goedkoper kon gemaak het. (Enige 4)

(4)

Verstaan, moeilik (V p 161, S p 177-178)

2.3.4

Hoe die waarborg wat Lindy ontvang het toe sy die yskas gekoop het, tot haar voordeel sal strek.

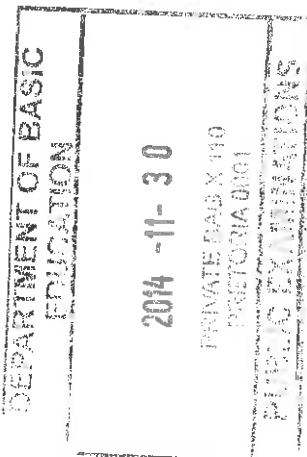
- 'n Waarborg is 'n geskrewe belofte dat die kwaliteit/duursaamheid van 'n produk/diens aan sekere standaarde sal voldoen.✓
- Indien die produk/diens nie aan die standaarde voldoen nie, sal die geld wat daarvoor betaal was, teruggee word✓of die koelkas sal vervang/reggemaak word.✓/Die vervaardiger sal die probleme oplos. ✓
- Die waarborg dek die produk vir 'n vasgestelde tydperk/op die lange duur sal sy geld spaar indien die koelkas binne die bepaalde tydperk breek.✓ (Enige 3)

(3)

Toepassing, matig (V p 158, S p 175)

2.3.5

Skryf 'n paragraaf om die drastiese prysverhoging van die yskas te verduidelik.

Die rede vir die prysverhoging is inflasie.✓ Stakende werkers het 'n verlies van geld veroorsaak as gevolg van verlore werksure.✓ Minder vlekvrystaal was geproduseer.✓ Meer vlekvrystaal kon ingevoer wees wat die staal se prys verhoog het/invoerbelasting moes betaal word.✓ Die devaluasie van die rand kon die prysverhoging veroorsaak het.✓ Die maatskappy moes die vlekvrystaal se prys verhoog om op te maak vir die geld verlies.✓ Die maatskappy moes die vlekvrystaal se prys verhoog om die salarisverhoging te dek.✓ Die hoër vlekvrystaalpryse het tot verhoging in die prys van verbruikersgoedere/yskas gelei.✓ Die prys van elektrisiteit✓ en brandstof✓ mag verhoog het en dit verhoog die vervaardigings/produksiekoste✓ sowel as vervoerkoste✓ (Enige 4)

(4)

LET WEL: Leerders verloor EEN punt indien die antwoord nie in 'n paragraaf geskryf is nie.

[20]

Analiseer, moeilik (V p 146, S p 185)

VRAAG 3: VOEDSEL EN VOEDING

3.1 Gee DRIE redes vir die gebruik van byvoegings in voedsel.

- Om die smaak/geur te verbeter ✓
- Om die tekstuur/emulsifisering/stabilisering/verdikking te verbeter ✓
- Om die voorkoms/kleur te verbeter/Maak die voedsel meer aantreklik ✓
- Om die veiligheid is stand te hou/verbeter ✓
- Om die varsheid/houvermoë/raklewe te verbeter ✓
- Om die voedingswaarde van die voedsel te verbeter/onderhou. ✓
- Om te help in die prosessering/voorbereiding van voedsel. ✓ (Enige 3) (3)

Onthou, maklik (V p 92, S p 110)

3.2 Verduidelik hoe voedselbestraling openbare gesondheid beïnvloed.

- Bestraling skakel die hoeveelheid patogene bakterieë/ skadelike organismes/ insekte/ mikroörganismes/ ensieme ✓ daarom maak dit voedsel veiliger/varser vir menslike gebruik. ✓
- Verminder die behoefte vir preserveermiddels ✓ /wat moontlik 'n skadelike uitwerking op verbruikers mag hê. ✓ (Enige 2) (2)

Analiseer, matig (V p 105, S p 127)

3.3 3.3.1 Gee VIER redes waarom die leerders met E. coli besmet is.

- Daar was swak sanitasie/leerders het die veld gebruik vir toilette. ✓
- Skep van water by riviere om hande deeglik te was, weens 'n gebrek aan skoon water/mense het nie hul hande gewas nadat hulle die toilet gebruik het nie/ voordat hulle voedsel voorberei het nie/ nadat die koeie gemelk was. ✓
- Leerders het geswem/gebade van die besmette water uit die rivier/dam/nie behandelde water gedrink. ✓
- Die groente wat leerders gekoop het, kon met besmette water/was besmet met diere uitskeiding/ faeces. ✓
- Die spinasie/kool/groente is nie voor gebruik gewas nie. ✓
- Die voedsel was nie goed gaar gemaak nie. ✓
- Hulle was blootgestel aan rou/ ongepasteuriseerde/nie steriele melk /hulle het die melk gedrink. ✓
- Inwoners van die dorp word gegroet deur hand te skud. Dit veroorsaak persoon-tot-persoon-kontak wat lei tot oordrag van die siekte. ✓ (Enige 4) (4)

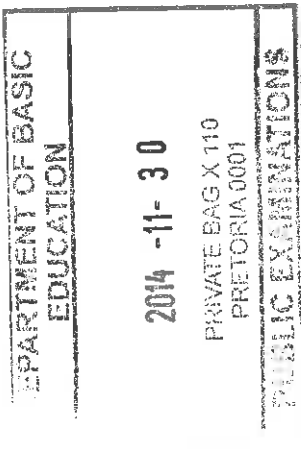
LET WEL: Merk slegs die eerste vier redes

Verstaan, matig (V p 90, S p 106)

3.3.2 Bespreek die behandeling van E-coli-besmetting.

- Daar is geen spesiale behandeling nie, ✓ behalwe drink genoeg goeie kwaliteit water/vloeistof ✓ om ontwatering te voorkom/om die vloeistof wat verlore gegaan tydens diarree en braking te vervang. ✓
- Die beste benadering is genoeg rus. ✓
- Moenie anti-diarree medikasie neem nie ✓ die liggaam moet ontslae raak van die E. coli-bakterieë. ✓
- Pasiënte wat baie siek is, moet gehospitaliseer ✓ word om vloeistof deur binnearse voeding te ontvang. ✓ (Enige 4) (4)

Onthou, matig (V p 91, S p 107)

M.P

Handwritten signatures and initials.

- 3.4 3.4.1 Gee 'n rede waarom osteoporose as die 'stille siekte' bekend staan.
- Daar is geen waarskuwingstekens/pyne/simptome vir osteoporose nie.
 - Die meeste mense raak eers bewus dat hulle die siekte het wanneer hulle die eerste beenfraktuur ervaar/nadat hulle ondersoek/geskandeer is. ✓ (Enige 1)

(1)

Verstaan, matig (V p 75, S p 89)

- 3.4.2 Verduidelik waarom osteoporose tot beenfraktuur lei.
- Osteoporose kom voor wanneer kalsium vinniger verlore gaan/uit die been onttrek word/teen 'n vinniger tempo onttrek word as wat dit vervang word. ✓
 - Die bene word kleiner/ dunner/ minder dig/ poreus/ broos/ bros/ swak ✓ en dit veroorsaak dat hulle maklik breek/fraktuur.

(2)

Verstaan, matig (V p 75, S p 89)

- 3.4.3 Skryf 'n paragraaf oor hoe osteoporose in jong volwassenes voorkom kan word deur die inname van:
- (a) Kalsium
 - (b) Vitamiene en minerale
 - (c) Proteïene

(a) Neem genoeg/meer kalsium ✓ in omdat kalsium die bene versterk/ beenmassa/ beendigtheid verhoog/ ouderdomverwante beenverlies vertraag. ✓ Neem baie/ 2–2½ porsies/ 500mg laevet-/ vetvrye melk en melkprodukte daagliks in ✓ omdat melk die beste bron van kalsium is. ✓ Groen blaar groente/"pilchards" (pelsers)/ sardiens/ vis met bene omdat dit kalsium bevat. Neem kalsiumaanvulling wanneer die dieetinname nie aan die vereistes voldoen nie. ✓ (Enige 2)

(b) Fosfor word benodig ✓ om die absorpsie van kalsium uit die spysverteringstelsel aan te moedig. ✓ Genoegsame inname van fluoried/water waarby fluoried gevoeg is ✓, kan help om osteoporose te voorkom. Verseker genoegsame inname van vitamien D. ✓ Vitamien D is belangrik vir kalsium-absorpsie/kalsium word opgeneem in die been. ✓ Vitamien D word verkry in olierige vis (salm/ pelsers/ tuna/ sardyne)/verrykte margariene/ melkprodukte ✓ Neem genoeg vitamien C ✓ omdat dit nodig is vir normale kollageensintese. ✓ vars vrugte en groente is goeie bronne van Vitamien C. ✓ (Enige 2)

(c) Moenie te veel proteïenryke voedsel eet nie ✓ omdat die liggaam sure in die bloedstroom vrystel wanneer dit proteïene verteer en dan kalsium uit die bene onttrek om die sure te neutraliseer. ✓

Proteïene is nodig vir kollageen sintese om die bene te versterk. ✓ Proteïene versterk die spiere wat die bene ondersteun. ✓

Goeie bronne van proteïene is vleis en – alternatiewe (eiers/vis/peulgroente/ neute) / melk en –produkte. ✓ (Enige 2)

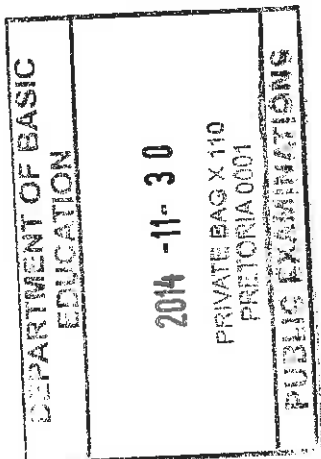
LET WEL: Leerders verloor EEN punt indien die antwoord nie in 'n paragraaf geskryf is nie. 'n Maksimum van 2 punte vir (a), (b) en (c).

(6)

Verstaan, matig (V p 75-76, S p 89- 90)

Kopiereg voorbehou

Blaai om asseblief

MWP

[Handwritten signatures]

3.5 3.5.1 Definieer die term *voedselsekureit*.

Voedselsekerheid is die vermoë van individue om genoeg voedsel en veilige, voedsame voedsel te alle tye op 'n daaglikse basis om 'n gesonde en aktiewe lewe te lei. (Enige 3) (3)

Onthou, maklik (V p 106, S p 129)

3.5.2 Gee redes waarom meer vroulike deelnemers aan ystertekort-anemie gely het.

- Mense wat nie voedselsekerheid het nie, eet nie genoeg voedsel nie/verdien nie genoeg geld vir voedsel/ kan nie ysterryke voedsel bekostig nie en daarom het hulle 'n gebrek aan yster in hul diëte.
- Oor die algemeen eet vroue minder/ kleiner porsies ysterryke voedsel soos vleis.
- Sekere moeders/ vroue verseker dat kinders/ gesinne/ mans eerste eet tot nadeel van hul eie gesondheid/ voeding.
- Seuns kry soms meer voedsel as dogters.
- Baie vroue volg verslankingsdiëte en eet dan nie genoeg ysterryke voedsel nie.
- Vroue verloor bloed tydens menstruasie en die klein hoeveelheid voedsel beskikbaar mag nie genoeg wees om die ysterverlies tydens menstruasie te vervang nie.
- Meer yster word benodig tydens swangerskap en die hoeveelheid yster in die diëet mag nie genoeg wees nie.
- Geen/min vars vrugte of groente wat vitamien C voorsien vir yster-absorpsie is beskikbaar nie. (Enige 5) (5)

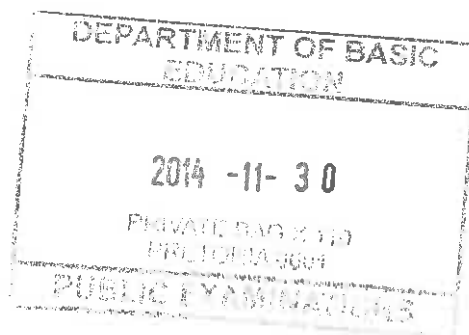
Analiseer, moeilik (V p 76, 110, S p 76, 91)

3.6 3.6.1 Identifiseer TWEE algemene allergene wat in die beskuit voorkom.

- Koring (meel) /koring semels
- Beesmelk/karringmelk
- Eiers
- Sonneblomsade
- Lynsaad

(Enige 2) (2)

Onthou, maklik (V p 97, S p 92)

WAP

WAP MS S

3.6.2 Evalueer die geskiktheid van die beskuit vir 'n persoon met diabetes.

- Die produk het 'n hoë koolhidraatinhoud ✓ wat nie goed is vir diabeete nie omdat dit die bloedglukosevlak laat styg. ✓
- Die produk is hoog in vet/versadigde vet/botter/karringmelk/eiers ✓ wat nadelig/nie goed is vir diabeete nie ✓ omdat diabeete meer vatbaar is vir hartsiektes. ✓
- Die matige natrium inhoud kan lei tot hipertensie. ✓
- Die produk sal waarskynlik 'n lae/matige GI hê omdat dit 'n lae suikerinhoud en 'n hoë veselinhoud ✓ bevat. Hawer het 'n lae GI ✓ en vesel het 'n lae GI. ✓ Dit beteken dat glukose stadig in die bloedstroom vrygestel word ✓ wat goed is vir diabeete omdat groot wisseling in bloedglukose voorkom. ✓
- Die produk bevat Xylitol/'n kunsmatige versoeter en dit is geskik vir 'n diabeet. ✓
- Die veselinhoud is redelik hoog en daarom sal dit voordelig wees vir 'n persoon met tipe 2 diabetes. ✓
- Hawer bevat oplosbare vesel ✓ wat cholesterolvlakke verlaag omdat diabeete meer geneig is om koronêre hartvatsiektes te ontwikkel. ✓
- Koringsemels bevat onoplosbare vesel ✓ wat cholesterolvlakke verlaag ✓
- Hierdie produk bevat 'n matige proteïeninhoud ✓ in die eiers en karringmelk wat onnodige stres op die niere sal voorkom ✓ en dit bou weefsels ✓
(Enige 7)

Gevolgtrekking:

- Die produk is geskik. ✓ Matige hoeveelhede van die produk behoort geëet te word. ✓

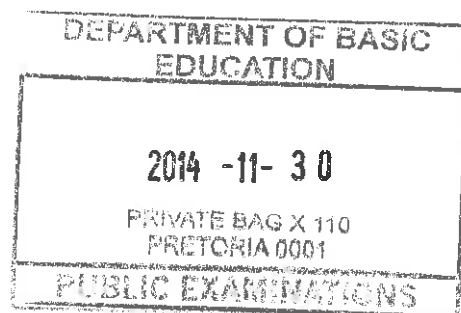
(8)

(Enige 1)

LET WEL: Leerders moet positiewe en negatiewe punte noem en dan 'n gevolgtrekking maak.

[40]

Evaluering, moeilik (V p 72, S p 80)

VRAAG 4: KLEDING

4.1 Beskryf elk van die volgende stadia van die modesiklus.

4.1.1 **Bekendstelling/Begin**

Die mode word vir die eerste maal bekend gestel✓bekende persoonlikhede wat die neiging✓dra, word afgeneem/Modeleiers aanvaar of verwerp die mode/voordat enige iemand dit dra✓

(Enige 2) (2)

4.1.2 **Hoogtepunt/Piek**

Die mode bereik 'n hoogtepunt/baie populêr/baie mense dra dit✓. Massaproduksie vind plaas✓dit word deur klerewinkels/ in vensteruitstallings✓ geadverteer

(Enige 2) (2)

4.1.3 **Veroudering/Einde**

Kledingstukke raak uit die mode/ verdwyn /verkoop op uitverkoop/ verouderd.✓ Modesiklus is voltooi✓'n nuwe modeneiging is reeds gevestig.✓

(Enige 2) (2)

Onthou, maklik (V p 50, S p 50)

4.2 Beskryf die term 'retrospektiewe mode' deur na die inligting in die uittreksel te verwys.

• Retrospektiewe modes verwys na klere wat die styl van 'n vorige era naboots.✓

• Mode kry inspirasie van vorige modes✓, maar dit word altyd met 'n moderne inslag geïnterpreteer/style keer nooit presies dieselfde terug nie,/ hulle word verander om by die behoeftes en lewenstyl van die huidige era aan te pas.✓

• In hierdie uittreksel is die pastel-/neonkleure✓van die 1980's✓ terug in die mode.

(Enige 2) (2)

LET WEL: Leerders moet verwys na die inligting uit die uittreksel om al die punte te kry. Die leerders moet verwys na pastel-/neon kleure van die 1980s, anders word net EEN punt toegeken

Verstaan, matig (V p 51, S p 53)

4.3 Verduidelik hoe aankope by tweedehandse winkels of motorhuis-verkope bydra tot die volhoubaarheid van die omgewing.

- Klere wat die eienaar nie meer wil hê nie, word nie weggegooi nie;✓ dit word weer verkoop/ hergebruik/ herwin. ✓
- Afval word verminder✓ dus word minder grond as stortingsterreine gebruik.✓
- Dit verminder die hoeveelheid nuwe tekstielstowwe/ klere wat nuut geproduseer moet word✓ en sodoende verminder dit besoedeling/ koolstof voetspoor. ✓
- Die gebruik van water/ elektrisiteit✓ vir vervaardiging word verminder en het dis 'n positiewe uitwerking op die omgewing. ✓

(Enige 4) (4)

Verstaan, matig (V p 62-63, S p 68)

Kopiereg voorbehu

Blaai om asseblief

MUP

[Handwritten signatures]

4.4 4.4.1

Optiese illusie wat deur lyne op die rok hemp geskep word.

- Die horisontale lyne/strepe op die rok skep die optiese illusie dat die vrou korter/breër is. ✓
- Die lyne met die wit/grys/ligte agtergrond (van heup tot buuste) skep 'n illusie van breedte. ✓
- Die lyne met die donker (vloodblou) agtergrond laat die heupe slanker vertoon. ✓
- Die vertikale lyne/strepe op die hemp skep die optiese illusie dat die man langer/skraler is. ✓

(2)

Toepassing, maklik (V p 57, S p 59)

4.4.2

Evalueer die geskiktheid van die rok OF die hemp as items in 'n basiese werksklerekas vir 'n man of vrou.

Rok:

- Meng en pas nie so maklik soos 'n broek/romp en hemp/bloese nie/nie so veelsydig soos 'n romp/broek en hemp/bloese nie. ✓
- Die lengte/ontwerp is geskik/toepaslik/nie te ontblotend nie. ✓
- Die kleure is geskik ✓ vir 'n basiese klerekas omdat dit gemeng-pas kan word ✓ met 'n vloodblou/swart/grys trui of baadjie ✓
- Die ontwerp van die rok is professioneel/ mense sal jou ernstig opneem. ✓
- Die ¾-mou is veelsydig omdat dit in die somer of in die winter met 'n trui/baadjie gedra kan word. ✓
- Breistof is gemaklik om te dra ✓; dit kreukel nie/vertoon netjies. ✓

(Enige 5)

(5)

Gevolgtrekking: Dit is geskik ✓ omdat die rok professioneel vertoon/ 'n professionele voorkoms skep.

Dit is nie geskik nie ✓ omdat die rok nie so veelsydig is nie.

Nie geskik ✓ vir die vol figuur nie omdat die breistof moontlik te styf sal sit en die vol figuur beklemtoon word /die horisontale strepe is nie geskik vir die voller figuur nie. ✓

(Enige 1)

(1)

OF

Hemp:

- Kleure is interessant ✓
- Kleure kan gemeng en gepas word met ander kleure ✓ soos blou, swart en steenkleur ✓
- Ontwerp van hemp is geskik/formeel ✓
- Die ontwerp van die hemp is professioneel/ mense sal jou ernstig opneem. ✓
- Kan winter of somer gedra word. ✓
- Katoenkleedstof is gemaklik om te dra /absorbeer vog/ hou jou koel in die somer. ✓
- Die hemp sal formeel vertoon as dit met 'n das gedra word ✓ en sal informeel vertoon as dit sonder die das gedra word. ✓
- Die kleure mag dalk te informeel wees. ✓

(Enige 5)

(5)

Gevolgtrekking: Dit is geskik ✓ omdat die hemp professioneel vertoon/ professionele voorkoms ✓

Dit is nie geskik nie ✓ omdat die kleure te informeel is.

Die kleure van die strepe beperk die keuse van 'n das. ✓

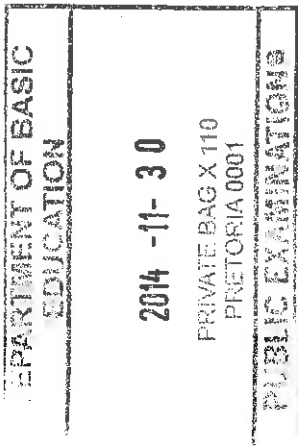
(Enige 1)

LET WEL: MOENIE punte toeken as leerder slegs skryf 'dit is geskik' NIE. Merk die eerste opsie indien leerders beide skryf.

(1)

[20]

Evaluering, moeilik (V p 57, S p 63)

VRAAG 5: BEHUISING

5.1 5.1.1 Identifiseer en verduidelik die tipe huiseienaarskap vir:

(a) Die verhuurder.

- Deeltiteleienaarskap ✓ (1)
- Die eienaar besit 'n eenheid/gedeelte van die gebou ✓ en onderverhuur dit aan Yaseem en Alyna.
- Die eienaar/deeltitelhouer besit ook 'n aandeel in die algemene eiendom ✓ insluitend hysbakke/gange/trappe/ tuin en swembad. ✓ (Enige 2) (2)

(1 punt vir tipe eienaarskap en 2 punte vir verduideliking)

Onthou (1), Verstaan (2), maklik (V p 122, S p 104)

(b) Die paartjie as hulle by die huis intrek wat hulle bou.

- Voltitel/enkeltitel eienaarskap ✓ (1)
- Die paartjie is die wettige eienaars ✓ van die hele eiendom/erf ✓ en al die strukture ✓ daarop. (Enige 2)

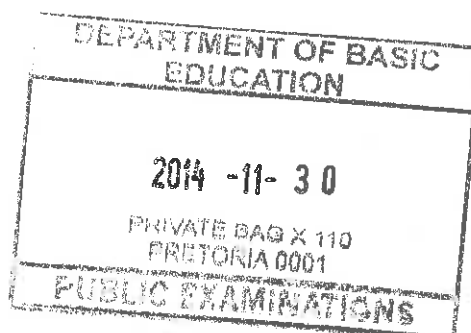
(1 punt vir tipe eienaarskap en 2 punte vir die verduideliking) (2)

Onthou (1), Verstaan (2), maklik (V p 121, S p 169)

5.1.2 Bespreek die tipe kontrak wat die paartjie geteken het toe hulle in die eenheid ingetrek het.

- Dit is 'n (wettige) huurooreenkoms ✓ tussen die eienaar van die eiendom ✓ en 'n huurder/die paartjie ✓ OF tussen beide partye ✓ in die huurooreenkoms. ✓
- Die huurooreenkoms gee die paartjie sekere wettige regte en verantwoordelikhede ten opsigte van die eiendom vir die tydperk wat hulle dit huur. ✓
- Die paartjie verbind hulself deur die huurooreenkoms om die eiendom vir 'n bepaalde tyd ✓ teen 'n vasgestelde bedrag te huur. ✓ (Enige 3) (3)

Verstaan (3), maklik (V p 152, S p 169)

5.1.3

Verwys na die scenario en bespreek die voordele van 'n eie huis bou vir die paartjie.

- Hulle kan hul droomhuis bou waarvan die waarde mettertyd sal verhoog/ is 'n belegging. ✓
- Hulle kan hul kreatiwiteit gebruik om 'n huis te ontwerp wat by hul behoeftes/smaak sal pas. ✓
- Om self die huis te bou sal bevrediging verskaf. ✓
- Hulle kan die uitbreidings bou om by hul behoeftes te pas, bv. meer slaapkamers. ✓
- Yaseem is 'n nutsman en kan die nuutste tegnologie insluit/kan help met die installering van die afwerking/ toebehore. ✓
- Yaseem ontwerp tuine en kan hul tuin self uitlê/ontwerp. ✓
- Die huis kan volgens hul eie skedule voltooi word, want hulle het 'n plek/woonstel/eenheid om in te woon. ✓
- Indien hul geld min raak, kan hulle die bouwerk stop ✓ omdat hulle 'n woonstel/eenheid het waarin hulle woon.
- Yaseem kan 'n ogie hou oor die bouery en dit sal geld bespaar. ✓

(Enige 4)

LET WEL: GEEN punte word toegeken as leerders nie na die scenario verwys NIE.

(4)

Toepassing, matig (V p 121, S p 138)

5.1.4

Kies die tipe rentekoers wat die beste keuse sal wees om in die paartjie se behoeftes te voldoen en motiveer jou keuse.

Vasgestelde rentekoers ✓

- 'n Goeie opsie vir hulle omdat hulle 'n vaste inkomste het ✓ en moontlik lank in die huis sal bly. ✓
- Indien die rentekoers styg, sal hul verbandpaaient nie meer word nie/hoef hulle nie meer te betaal nie. ✓
- Die rentekoers bly dieselfde/hul verbandpaaient bly dieselfde/hulle sal binne hul begroting kan bly. ✓

OF

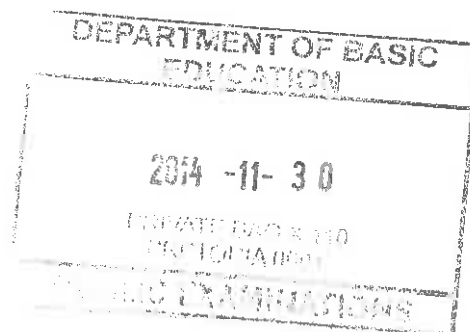
Wisselende rentekoers ✓

- Met 'n wisselende rentekoers sal hulle van tyd tot tyd verskillende bedrae moet betaal ✓/hul verbandpaaient word meer as die rentekoers styg ✓ minder as dit daal en hulle sal dus geld spaar. ✓

(Enige 4)

(4)

Verstaan, matig (V p 161, S p 183-184)

5.1.5 Bespreek die tipe behuisingssubsidie/-ondersteuning waarvoor Yaseem kwalifiseer

- Hy kwalifiseer vir 'n staatswerknemer maandelikse toelaag/subsidie. ✓
- Hy kwalifiseer omdat hy permanente/voltydse werker van die staat is. ✓
- Hy moet in die huis woon en dit nie uitverhuur nie. ✓
- Die staat/werknemer trek die verbandbetalings direk van Yaseem se salaris af. ✓
- Die bedrag van die subsidie word deur die werkgever/staat bereken. ✓
- Dit sal hom help om die maandelikse paaielement op die eiendom wat hy bou, te betaal. ✓
- Dit kan 'n deel van die rente op Yaseem se huislening subsidieer. ✓
- Dit kan 'n waarborg bied vir Yaseem se lening. ✓
- Dit kan hom help om sy pensioen of voorsorgfonds as kollateraal vir 'n lening aan te bied. ✓

(Enige 3)

(3)

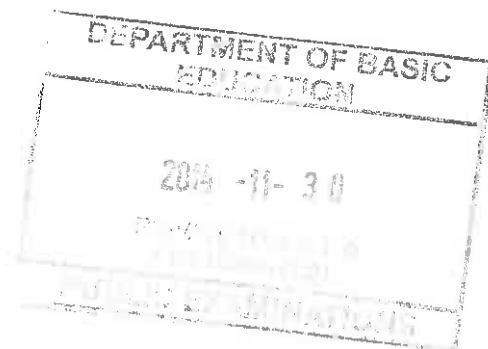
Verstaan, maklik (V p 132, S p 150)

5.2 Noem VIER universele ontwerpkenmerke wat op enige moderne wasmasjien behoort te verskyn.

- Vertoning van dialoog met maklike leesbare teks/digitale skerm. ✓
- 'n Alarm wat die einde van die siklus/program aandui. ✓
- Verskillende programme/siklusse: kort siklus, slegs spoelsiklus ens. ✓
- Vlekvryestaalbinnedrom wat nie sal roes nie. ✓
- Vertraging-tydklokkie ✓
- 180°-deuropening/deure aan sykant geheg ✓
- 15 cm bokant die vloeroppervlak vir maklike toegang. ✓
- 'n Duidelike instruksiehandleiding met beskrywings en sketse. ✓
- Veiligheidsmeganisme sodat kinders nie die deur kan oopmaak nie.

(Enige 4)

(4)

LET WEL: Merk slegs eerste vier antwoorde
Onthou matig (V137, S p 157)

Mub

5.3 Noem TWEE verantwoordelikhede van die verbruiker:

- 5.3.1 Wanneer 'n nuutgekoopte huishoudelike toestel afgelewer word.
- Maak seker dat die vervaardiger die instruksiehandleiding ingesluit het. ✓
 - Inspekteer die toestel noukeurig tydens aflewering vir moontlike defek. ✓
 - Teken die aflewering strokie. ✓
 - Raak ontslae van die verpakkingsmateriaal op 'n omgewingsvriendelike manier. ✓
- (Enige 2) (2)

- 5.3.2 Nadat 'n nuutgekoopte toestel afgelewer is.
- Lees die instruksiehandleiding en volg die gebruiksaanwysings noukeurig. ✓
 - Voltooi die registrasiekaart/waarborg en stuur dit terug na die vervaardiger. ✓
 - Bêre die kwitansie, waarborg en instruksiehandleiding op 'n veilige plek. ✓
 - Volg die korrekte prosedure om te kla indien jy nie tevrede is nie. ✓
 - Maak seker die toestel werk. ✓
- (Enige 2) (2)

Verstaan matig V p 150, S p 161

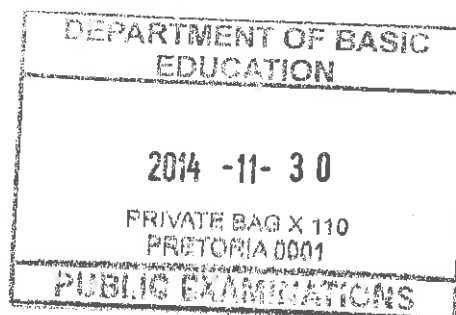
(2)

5.4 Vergelyk die onderstaande transaksies deur die tabel in jou ANTWOORDEBOEK te voltooi:

TRANSAKSIE	TYDPERK VAN BETALING	EKSTRA KOSTE
5.4.1 Huurkoop	6-36 maande ✓ Let wel: Nie vir oor 'n tydperk nie. Enige tydperk binne 6-36 maande aanvaarbaar (1)	Deposito/admin.-fooie versekering/ rente/ bankkoste ✓ (1)
5.4.2 Kontant by aflewering	Betaal wanneer dit afgelewer word/betaal op een slag ✓ (1)	Geen/afleweringskoste indien van toepassing. ✓ (1)

Verstaan maklik (V p 148, S p 162)

(4)

- 5.5 Evalueer die impak van die gebruik van 'n elektriese tuimeldroër op die finansies van 'n gesin van vyf en die omgewing:

Positiewe stelling:

Geld/elektrisiteit word bespaar✓ as laer temperature geskik vir die tekstielstof gebruik word, ✓ en die koolstofspoor is kleiner.✓*

Minder/geen strykwerk nodig as 'n tuimeldroër gebruik word nie✓, dus word elektrisiteitsgebruik✓ en geld bespaar✓ en die koolstofspoor verminder. ✓*

LET WEL:* 'n Punt vir koolstofspoor mag slegs EEN keer toegeken word.

Negatiewe stelling:

'n Gesin van vyf sal baie wasgoed hê, ✓ meer elektrisiteit ✓ en geld gebruik, ✓ koolstofspoor vergroot. ✓ Fossielbrandstowwe word gebruik om elektrisiteit te op te wek✓ en dit stel skadelike gasse in die atmosfeer.✓

Gevolgtrekking:

(Enige 6)

Positiewe stelling:

Indien die tuimeldroër oordeelkundig gebruik word, sal die finansiële en omgewingsimpak minimaal wees/verminder word. ✓

OF

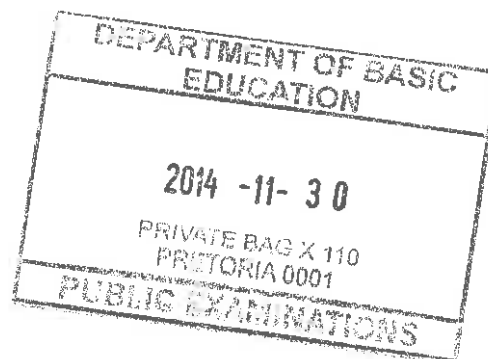
Negatiewe stelling:

Onverantwoordelike gebruik sal die elektrisiteitsgebruik verhoog en 'n negatiewe impak op die omgewing en die gesin se finansies hê. ✓ Die groot hoeveelheid wasgoed sal ook die elektrisiteitsgebruik en koste verhoog en 'n negatiewe impak op die omgewing hê.✓

(Enige 2)

Analiseer, moeilik (V p 133, S p 159)

(8)
[40]

VRAAG 6: ENTREPRENEURSKAP

6.1 Verduidelik elk van die volgende terme:

6.1.1 Teikenmark:

- 'n (Spesifieke groep) mense✓, met dieselfde behoeftes en belange,✓ wat die produk/diens sal koop✓ en wat gewillig sal wees om die prys te betaal vir die produk/ diens.✓ (Enige 2) (2)

6.1.2 Winsopslag

- Die bedrag/persentasie wat by die kosprys van goedere gevoeg word✓
- Om die oorhoofse koste/uitgawes✓ te dek en nog 'n profyt te wys ✓ (Enige 2) (2)

Onthou, maklik (V p 20, 34, 37, S p 11, 39)

6.2 6.2.1 DRIE voordele van die opleiding van ongeskoolde werkers.

- Verbeter die kwaliteit van werk/kan onafhanklik werk✓
- Verminder vermorsing ✓
- Verbeter die werknemers se moraal✓
- Werknemers leer nuwe vaardighede✓
- Verkry nuwe kennis✓
- Onderhoudskoste en herstelwerk van apparaat verminder✓
- Verhoog motivering✓
- Meer werkstevredenheid✓
- Verhoog produktiwiteit✓

Onthou, maklik (V p 25, S p 26)

(Enige 3)

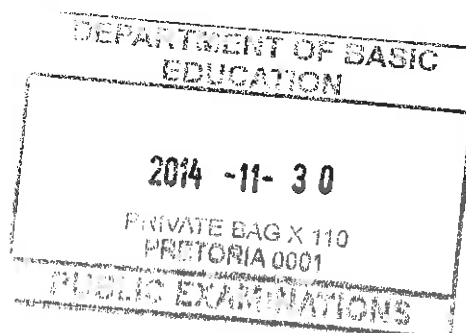
(3)

6.2.2 Hoe Lea aan elk van die ander P's in die bemarkingstrategie/-samestelling voldoen

- Promosie: ✓ Die entrepreneur het voorbeelde na winkeleienaars geneem✓ interessante/ professionele/ verpakking/ etikette.✓
 - Prys: ✓ Een van die produkte verkoop teen R30,00/redelike prys.✓
 - Plek: ✓ Sy verkoop die produkte aan winkels in die area/sy maak die produkte tuis. ✓
 - Persone: ✓ Winkeleienaars✓/Persone wat by die plaaslike winkels koop.✓ (4x2)
- LET WEL:** Produk is in die vraag gevra en moenie aanvaar word nie.

Toepassing, maklik (V p 29, S p 28-33)

(8)

6.2.3 Verduidelik hoe gereelde/roetine-onderhoud van toerusting tot voordeel van die besigheid sal wees.

- Verhoed onverwagte onderbrekings ✓ tydens produksie
- Verseker aaneenlopende produksievloei ✓
- Verminder herstelwerk en ongeskeduleerde onderhoud ✓
- Die besigheid sal nie deurgaans bedryf kan word ✓ as die gereedskap stukkend is nie
- Verhoed verlies aan inkomste ✓
- Die raklewe van die toerusting sal verleng word. ✓

Verstaan, matig (V p 25, S p 25)

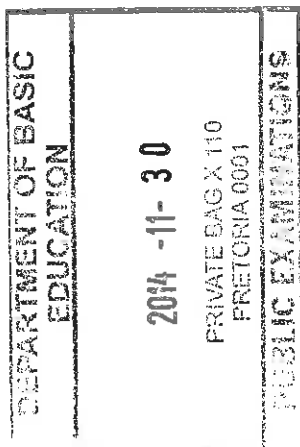
(Enige 3) (3)

6.2.4 Identifiseer VYF faktore wat sal bydra tot die sukses van die besigheid

- Lea is passievol ✓ oor wat sy doen/omtrent die besigheid ✓
- Sy het aanhou eksperimenteer totdat sy die korrekte produk gevind het ✓
- Gebruik goeie kwaliteit grondstowwe ✓ /verseker goeie kwaliteit produkte
- Het professionele hulp/spesialis gekry met die ontwerp van die etiket ✓ /voldoen aan die industrie se standaarde
- Het seker gemaak dat die werkplek/plek van produksie/fabriek aan wettige gesondheidsvereistes ✓ voldoen/inspeksie deur gesondheidsinspekteur
- Bemerk die produk deur voorbeelde aan winkeleienaars te gee, ✓ groei
- Is goed ingelig oor die huur/in diens neem van personeel ✓
- Goeie boekhoudstelsel/beheer finansies/voorraad noukeurig ✓
- Aanvaarbare/regte/nie te duur verkoopprijs ✓
- Aanvangskoste is laag ✓
- Voldoende werkplek/ruimte/binnehof omskep ✓
- Het 'n verskeidenheid produkte wat verbruikers in belangstel geproduseer ✓
- Verpakking vind byval by verbruikers ✓ /aantreklik/korrekte vorm/deursigtig/plastieksakkies.
- Produkreeks is uitgebrei/jaarlikse nuwe produkte/die besigheid groei ✓
- Deurgaans goeie kwaliteit produkte ✓
- Sy gebruik die kennis en vaardighede van Verbruikerstudies wat sy op skool geleer het. ✓

(Enige 5) (5)

Verstaan, matig (verwys na gevalle studie, V p 7, 15, S p 10)

6.2.5 Een produk verkoop vir R30,00. Die produksiekoste vir hierdie produk is R12,00.

- (a) Bereken die wins/profynt wat die entrepreneur op een produk maak. Toon ALLE berekeninge.

$$\begin{aligned} \text{Profyt} &= \text{verkoopprys} - \text{produksiekoste} \\ &= \text{R}30,00\checkmark - \text{R}12,00\checkmark \\ &= \text{R}18,00\checkmark \end{aligned}$$

Toepassing, maklik (V p 36-37, S p 38)

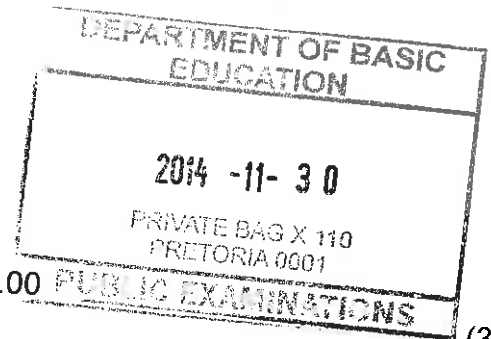
(3)

- (b) Die entrepreneur se totale inkomste uit verkope is R60 000,00 per maand. As die entrepreneur 60% wins maak, bereken hoeveel wins per maand gemaak word. Toon ALLE berekeninge.

$$\begin{aligned} \text{R}60\,000,00\checkmark \times \frac{60\%}{100\checkmark} \\ = \text{R}36\,000,00\checkmark \end{aligned}$$

OF

$$\begin{aligned} \text{R}60\,000,00\checkmark \times \frac{40\%}{100\checkmark} &= \text{R}24\,000,00 \\ 60\,000,00 - \text{R}24\,000,00 \\ = \text{R}36\,000,00\checkmark \end{aligned}$$

(3)

LET WEL: Die monetêre waarde (R) moet in die finale aangedui word om 'n punt te verdien.

Toepassing, matig (V p 38, S p 38)

6.2.6 Dit is baie moontlik dat hierdie besigheid sal aanhou om 'n volhoubare wins/profynt te maak. Gee DRIE redes ter ondersteuning van hierdie stelling.

- Die besigheid produseer 'n verskeidenheid produkte/wyer mark/ ✓
- Sy ontwikkel gedurig nuwe produkte/hou tred met moderne tendense. ✓
- 'n Groeiende behoefte vir die produkte/mense stel belang in die produk. ✓
- Sy verkoop die produkte aan gevestigde winkels. ✓
- Sy het 'n goeie boekhoustelsel. ✓

Toepassing, matig (verwys na gevalle studie, V p 36, S p 34)

(Enige 3) (3)

6.3 Bestudeer die inligting hieronder en voorspel waarom Desember 2013 die beste verkoopscenario sal wees.

- Die besigheid het sy verkoopteiken ✓ en die verkoopsdoelwit bereik. ✓
- Hulle het meer/al die produkte in Desember verkoop. ✓
- Tydens Januarie het die besigheid slegs R3 330.00 gemaak wat nie genoeg is ✓ om te betaal vir die volgende maand se uitgawes nie. ✓
- Tydens Desember het mense meer geld gehad om te spandeer (Kersfeesbonusse) ✓ dus het hulle elke dag 'n wins gemaak. ✓
- Desember is die koop seisoen/mense het meer tyd om te koop omdat hulle met vakansie is. ✓
- Mense koop geskenke/lekkernye vir Kersfees in Desember ✓ wat die aanvraag vir die produkte sal verhoog. ✓
- Tydens Januarie het mense minder geld gehad (oorspandering in Desember/betaal skoolfonds/skool klere/benodighede) ✓ produkte is nie verkoop nie, gevolglik 'n verlies. ✓

Evaluering, moeilik (V p 20, S p 29)

(Enige 8)

(8)

[40]

TOTAAL: 200

